

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузь знань 07 Управління та адміністрування

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет обліку та фінансів

Полтава 2025 – 2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Фінансова діяльність аграрних підприємств для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Мова викладання державна

Розробник: Бражник Людмила, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, к.е.н., доцент

«01» вересня 2025 року

Людмила БРАЖНИК

Погоджено гарантом освітньої програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

«01» вересня 2025 року

Олександр БЕЗКРОВНИЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти
спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
протокол від «01» вересня 2025 року №1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Світлана ЗОРЯ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	3 (072ФБССФРбд_2023стн)
Семестр	6
Лекції (годин)	32
Практичні заняття (годин)	28
Самостійна робота (годин)	105
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати у майбутніх фахівців знання щодо фінансових аспектів становлення та сучасного стану організації фінансової діяльності підприємств аграрного сектору економіки, а також виробити практичні навички в оволодінні фінансовими розрахунками, що стосуються формування та використання капіталу, фінансово-кредитного забезпечення діяльності аграрних підприємств.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: Фінанси, Фінанси підприємств, Фінансовий облік, Інвестування, Страхування, Фінансова звітність суб'єктів підприємництва, Банківська система, Фінансовий аналіз підприємств.

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- спеціальні (фахові, предметні):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

СК12. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансового, облікового, статистичного та інвестиційного забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери й інших галузей економіки.

5. Програмні результати навчання/результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР25. Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері залучення інвестицій та фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери й інших галузей економіки.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування	Знати механізм функціонування фінансів суб'єктів господарювання
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання
ПР25. Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері залучення інвестицій та фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери й інших галузей економіки	Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (вправи). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод пізнавальної гри, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи фінансової діяльності підприємств аграрної сфери. Капітал підприємства та його економічна сутність. Зміст та основні завдання фінансової діяльності суб'єктів підприємництва аграрної сфери. Фінансова діяльність у системі функціональних завдань фінансового менеджменту підприємства. Організація фінансової діяльності аграрних підприємств. Форми фінансування підприємств аграрної сфери. Критерії прийняття фінансових рішень. Теоретичні джерела фінансової діяльності підприємств: класична теорія фінансування; теорема іррелевантності; теорія оптимізації портфеля інвестицій; модель оцінки дохідності капітальних активів; неоінституційна теорія фінансування; концепція максимізації вартості капіталу власників.

Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу в аграрній сфері. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва без створення юридичної особи. Особливості фінансової діяльності приватних підприємств. Особливості фінансової діяльності товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості фінансової діяльності акціонерних товариств. Фінансова діяльність сільськогосподарських кооперативів. Особливості фінансової діяльності підприємств з іноземними інвестиціями. Фінансування спільної діяльності підприємств на основі договорів кооперації в аграрній сфері.

Тема 3. Формування власного капіталу аграрних підприємств. Власний капітал, його функції та складові. Зареєстрований (пайовий) капітал і корпоративні права агропідприємства: номінальний капітал підприємства; привілейовані акції; балансовий та ринковий курси акцій. Резервний капітал

підприємства, його види та джерела формування. Інші види власного капіталу аграрних підприємств, порядок їх формування та використання. Порядок оформлення звіту про власний капітал.

Тема 4. Внутрішні джерела фінансування аграрних підприємств. Класифікація внутрішніх джерел фінансування аграрних підприємств. Порядок формування та використання чистого прибутку підприємств. Самофінансування суб'єктів підприємництва: приховане самофінансування; тезаврація прибутку. Забезпечення наступних витрат і платежів. Чистий грошовий потік (Cash-flow). Показники Cash-flow, їх характеристика. Звіт про рух грошових коштів.

Тема 5. Дивідендна політика аграрних підприємств. Зміст, значення та основні завдання дивідендної політики аграрних підприємств. Теорії в галузі дивідендної політики, їх характеристика. Фактори дивідендної політики. Порядок нарахування дивідендів. Форми виплати дивідендів. Методи нарахування дивідендів. Оподаткування дивідендів. Визначення ефективності дивідендної політики аграрних підприємств.

Тема 6. Фінансування аграрних підприємств за рахунок запозичених ресурсів. Позичковий капітал підприємства, його ознаки та складові. Фінансові кредити, їх характеристика. Довгострокові та короткострокові банківські кредити. Порядок отримання та погашення банківських кредитів. Пільгове кредитування аграрних підприємств. Оцінка кредитоспроможності позичальника. Фінансування підприємств за рахунок емісії облігацій. Облігації підприємств, їх види та порядок погашення. Комерційне та лізингове кредитування аграрних підприємств.

Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства. Реорганізація як специфічний напрям фінансової діяльності аграрних підприємств. Загальні передумови реорганізації. Сутність та основні завдання реорганізації, спрямованої на укрупнення підприємств. Злиття, приєднання та поглинання під час реорганізації. Реорганізація підприємства, спрямована на його розукрупнення (поділ, виділення). Перетворення, як особлива форма реорганізації аграрних підприємств.

Тема 8. Фінансове інвестування аграрних підприємств. Сутність і класифікація фінансових інвестицій підприємства. Довгострокові фінансові інвестиції. Поточні фінансові інвестиції. Оцінка доцільності фінансових інвестицій. Оцінка доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності. Оцінка доцільності фінансових інвестицій у корпоративні права. Відображення вартості фінансових інвестицій у фінансовій звітності.

Тема 9. Оцінювання вартості підприємства. Необхідність, завдання і принципи експертної оцінки вартості аграрного підприємства. Вартість капіталу підприємства. Методичні підходи до оцінки вартості підприємства. Дохідний підхід в оцінці вартості підприємства. Майновий (витратний) підхід в оцінці вартості підприємства. Оцінка вартості підприємства на основі ринкового підходу. Практична робота з оцінки вартості аграрного підприємства.

Тема 10. Фінансова діяльність аграрного підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин. Компетенції фінансових служб у сфері зовнішньоекономічної діяльності аграрного підприємства. Регулювання розподілу виручки від зовнішньоекономічної діяльності в іноземній валюті. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Правила щодо здійснення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Форфейтинг. Митне оформлення та оподаткування зовнішньо-торгівельних операцій.

Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві. Сутність, необхідність та основні завдання фінансового контролінгу. Внутрішній аудит (ревізія) в системі функцій контролінгу. Зміст, призначення та організація системи раннього попередження і реагування. Бюджетування як функція фінансового контролінгу. Правила фінансування підприємств: золоте правило фінансування; золоте правило балансу; правило вертикальної структури капіталу; ефект фінансового левериджу. Планування прибутків і збитків на підприємстві. Планування ліквідності та платоспроможності. Планування показників балансу. Прогноз руху грошових коштів. Методи контролінгу: аналіз точки беззбитковості; бенчмаркінг; вартісний аналіз; портфельний аналіз; ABC-аналіз; аналіз сильних і слабких сторін аграрних підприємств.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	денна форма			
	072 ФБССФРбд_2023стн			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р
Тема 1. Основи фінансової діяльності підприємств аграрної сфери	13	4	4	5
Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	13	2	2	9
Тема 3. Формування власного капіталу аграрних підприємств	14	2	2	10
Тема 4. Внутрішні джерела фінансування аграрних підприємств	14	2	2	10
Тема 5. Дивідендна політика аграрних підприємств	14	2	2	10
Тема 6. Фінансування аграрних підприємств за рахунок запозичених ресурсів	14	4	2	8
Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства	13	2	2	9
Тема 8. Фінансове інвестування підприємства	14	4	4	6
Тема 9. Оцінювання вартості підприємства	14	4	2	8
Тема 10. Фінансова діяльність аграрного підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	13	2	2	9
Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві	14	4	4	6
Усього годин	150	32	28	90

8. Теми семінарських занять не передбачено навчальним планом

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин			
	денна форма			
	072 ФБССФРбд_2023стн			
Тема 1. Основи фінансової діяльності підприємств аграрної сфери	4			
Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	2			
Тема 3. Формування власного капіталу аграрних підприємств	2			
Тема 4. Внутрішні джерела фінансування аграрних підприємств	2			
Тема 5. Дивідендна політика аграрних підприємств	2			
Тема 6. Фінансування аграрних підприємств за рахунок запозичених ресурсів	2			
Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства	2			
Тема 8. Фінансове інвестування підприємства	4			
Тема 9. Оцінювання вартості підприємства	2			
Тема 10. Фінансова діяльність аграрного підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	2			
Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві	4			
Разом	28			

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин			
	денна форма			
	072 ФБССФРбд_2023стн			
Тема 1. Основи фінансової діяльності підприємств аграрної сфери	5			
Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	9			
Тема 3. Формування власного капіталу аграрних підприємств	10			
Тема 4. Внутрішні джерела фінансування аграрних підприємств	10			

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 072 ФБССФРбд_2023стн
Тема 5. Дивідендна політика аграрних підприємств	10
Тема 6. Фінансування аграрних підприємств за рахунок запозичених ресурсів	8
Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства	9
Тема 8. Фінансове інвестування підприємства	6
Тема 9. Оцінювання вартості підприємства	8
Тема 10. Фінансова діяльність аграрного підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	9
Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві	6
Разом	90

10. Індивідуальні завдання

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання / Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи: реферат, практичні завдання; - контрольна робота; - екзамен.
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи: реферат, практичні завдання; - контрольна робота; - екзамен.
ПР25. Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері залучення інвестицій та фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери й інших галузей економіки	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи: реферат, практичні завдання; - контрольна робота; - екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми (072ФБССФРбд_2023стн)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом	
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		контрольна робота ³		Екзамен
			підготовка рефератів ¹	виконання практичних завдань ²			
Тема 1. Основи фінансової діяльності підприємств аграрної сфери	2	2		2		6	

Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	2	2	5	2			6
Тема 3. Формування власного капіталу аграрних підприємств	2	2		2			6
Тема 4. Внутрішні джерела фінансування аграрних підприємств	2	2		2			6
Тема 5. Дивідендна політика аграрних підприємств	2	2		2			6
Тема 6. Фінансування аграрних підприємств за рахунок запозичених ресурсів	2	2		2			6
Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства	2	2		2			6
Тема 8. Фінансове інвестування підприємства	2	2		2			6
Тема 9. Оцінювання вартості підприємства	2	2		2			6
Тема 10. Фінансова діяльність аграрного підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	2	2		2			6
Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві	2	2		2			6
Підготовка рефератів							
Контрольна робота					9		9
Екзамен						20	20
Разом	22	22	5	22	9	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат за темами навчальної дисципліни, при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують практичні завдання (самостійна робота) по кожній темі навчальної дисципліни (максимум 2 бали за тему). При цьому бали в журналі виставляються сумарно окремою позицією в кінці семестру;

³вкінці семестру передбачено написання однієї контрольної роботи за темами навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремою позицією.

Шкала та критерії оцінювання для здобувачів вищої освіти денної форми (072ФБССФРбд_2023стн) Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	у випадку правильної, повної та чітко викладеної відповіді, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
1 бал	у випадку неповної, але в цілому правильної відповіді, що вказує на середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
0 балів	у випадку відсутності відповіді на поставлене питання, що свідчить про незасвоєння теоретичного матеріалу з фінансової діяльності аграрних підприємств та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	у випадку правильного розв'язання задач та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
1 бал	у випадку наявних незначних методологічних помилок при розв'язуванні завдань, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
0 балів	у випадку відсутності розв'язку задач, що свідчить про відсутність знань з фінансової діяльності аграрних підприємств та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

виконання завдань самостійної роботи (реферат – один на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення та здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери

4 бали	у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення, але здобувач вищої освіти відповів не на всі питання викладача, чи у випадку позитивного захисту роботи, до якої є несуттєві зауваження по змісту та/або в якій присутні недоліки в оформленні, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
3 бали	у випадку захисту роботи, в якій витримані усі вимоги з оформлення, але до якої є значні зауваження щодо змісту, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
2 бал	у випадку захисту роботи, до якої є значні зауваження щодо змісту й оформлення, що свідчить про задовільний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
1 бал	у випадку подання роботи з суттєвими недоліками в змісті, її невідповідності вимогам щодо оформлення, відсутності відповідей на питання викладача по темі реферату, що свідчить про низький рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
0 балів	у випадку відсутності реферату, що свідчить про відсутність знань з фінансової діяльності аграрних підприємств та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

виконання завдань самостійної роботи (виконання практичних завдань)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	у випадку правильного розв'язання задач та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
1 бал	у випадку наявних незначних методологічних помилок при розв'язуванні завдань, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
0 балів	у випадку відсутності розв'язку задач, що свідчить про відсутність знань з фінансової діяльності аграрних підприємств та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

контрольна робота

Кількість балів	Критерії оцінювання
	для теоретичного питання
4 бали	у випадку правильної, повної та чітко викладеної відповіді, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
3 бали	у випадку правильної, чітко викладеної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
2 бал	у випадку неповної, але в цілому правильної відповіді, що вказує на середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
1 бал	у випадку нечіткої чи неповної відповіді, що свідчить про низький рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
0 балів	у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що свідчить про незасвоєння теоретичного матеріалу з фінансової діяльності аграрних підприємств та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	для практичного завдання
5 балів	у випадку правильного розв'язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансів суб'єктів господарювання; вміння оцінювати процеси та явища, що відбуваються у сфері фінансового забезпечення розвитку аграрної сфери
4 бали	у випадку незначних арифметичних помилок за умови правильної методики розв'язку, що свідчить про

0 балів	у випадку відсутності рішення практичного завдання, що свідчить про відсутність знань з фінансової діяльності аграрних підприємств та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
---------	--

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, мережа Wi-fi, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, проекційний екран, проектор, презентації, дошка аудиторна, електронні ресурси кафедри та ПДАУ, електронний репозитарій ПДАУ, наочні та роздаткові матеріали.

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою/силабусом, а виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу LMS Moodle. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

- щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуються положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udemu, Campster тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

- щодо оскарження результатів оцінювання: порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ, Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Горох О. В., Скрамня О. Ю. Фінанси аграрних підприємств : навч.-методич. посіб. Харків : ХНАУ, 2020. 226 с.
2. Мазур К. В., Кубай О. Г. Менеджмент аграрного підприємства : навч. посіб. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 284 с.
3. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2023. 320 с.
4. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : практикум / Скоропад І. С., Чубка О. М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 140 с.
5. Чумак В. Д., Безкровний О.В., Бражник Л.В. Фінансова діяльність аграрних підприємств : навч. посіб. Полтава : ПДАУ, 2022. 211 с.

Допоміжні

1. Бражник Л.В. Стан, проблеми формування та використання капіталу підприємств у сільському господарстві України. *Ефективна економіка*. 2024. №9. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4645>.
2. Бражник Л.В., Аранчій Д.С., Чоп В.С. Фінансові ресурси підприємства: управління та їх вплив на фінансовий стан. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №5 (05). С. 115-120. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/156>.
3. Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Діяльність інститутів спільного інвестування в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 279-284. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure42-47>.
4. Бражник Л. В. Стан і тенденції інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. Вип. 5. С. 120-126. DOI: <https://doi.org/10.32886/10.32886/instzak.2021.05.13>.
5. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник. Суми : СДУ, 2022. 459 с.
6. Ковальова А. О., Танклевська Н. С. Інтегральна оцінка фінансово-економічного стану сільськогосподарських підприємств. *Стратегія економічного розвитку України*. 2020. №47. С. 86-105. DOI: [10.33111/sedu.2020.47.086.105](https://doi.org/10.33111/sedu.2020.47.086.105)
7. Кравчук О. М., Лешук В. П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 504 с.
8. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О. О. Томіліна / Полтава : ПДАУ. 2023. 108 с.
9. Ходаківський В. М., Місевич М. А., Матвійчук Д. В., Паламарчук А. М. Формування альтернатив стратегічного управління фінансовим забезпеченням сільськогосподарського підприємства в сучасних умовах господарювання. *Агросвіт*. 2021. №21-22. С.63-71. DOI: [32702/2306-6792.2021.21.63](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.21.63)
10. Чумак В. Д. Резерви збільшення прибутку сільськогосподарських підприємств. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 122–124.